І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 224. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ГРУДНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 2, 1964 No. 224. VOL. LXXI.

МАРІНЕР 4 І ЙОГО АПАРАТУРА СКЕРОВАНІ НА МАРС

Вашингтон. — Космічний корабель „Марінер 4", який ЗДА вислали в суботу 28-го листопада в напрямі до Марсаса, 30-го листопада „направив" своє око і скерував його на ту зірку, яка є в такому напрямку, що фотокамери цього корабля зможуть фотографувати поверхню Марса. Початковий напрям цих апаратів був такий, що це було б неможливим. Цю коректуру напрямку зроблено за допомогою різних приладів із Землі. Тепер фахівці є певні в тому, що Марінер 4 буде діяти згідно з пляном. Про цю коректуру Марінера 4 повідомлено з Джетової Лябораторії в Пасадені в Ґолдстоні в Каліфорнії. Технологічний інженер із лябораторії в Пасадені Джеррі Мейзендорфер з успіхом перевів цю операцію із Марінером і міг щасливо сказати „вдалося!".

30 листопада повідомлено, що СССР випустив космічний диліжанс в напрямі до Марса. З цього виходить, що комуністи змагаються із ЗДА за те, хто скорше дістане відомості про ту плянету, яка має такі умовини, що на ній може бути органічне життя. ЗДА випустили в суботу 28-го листопада свого Марінера 4, який має, згідно з пляном, коло 15 липня 1965-го року летіти попри плянету Марс та зробити під час того 22 телевізійні фота поверхні тієї плянети. СССР випустив свою кабіну з приладдям два дні пізніше, але невідомо, чий космічний корабель скорше долетить до Марса, бо комуністи не повідомили, яка була початкова швидкість їхнього космічного корабля, що називається Зонд 2. Це вже є шоста совєтська спроба вислати кабіну з інструментами до Марса. Давніші спроби були неуспішні. Остання проба була рік тому. ЗДА випустили були на початку листопада Марінера 3 в напрямі до Марса, але той лет не вдався. СССР випустив свою кабіну саме при кінці того періоду, коли Сонце, Марс і Земля є в такому становищі, що можливо є із Землі випустити кабіну в напрямі до Марса, і кабіна зможе долетіти до тієї далекої плянети. Покищо немає такого технологічного знання, яке вможливлювало б випущення із Землі кабіни до Марса при інших положеннях обидвох плянет. Американські науковці ще перед повідомленням про випущення „Зонди 2" тішилися тим, що „Марінер 4" зможе виконати своє завдання та фотографувати Марса в половині липня 1965-го року. Але все ще є деяка непевність, чи все буде йти так, як запляннували науковці, і чи в половині липня вдасться дістати відомості про Марса із такої „близької" віддалі, як 10 000 миль, бо на такій віддалі має „Марінер 4" летіти попри Марса та зробити 22 телевізійні фота цієї далекої плянети. В тому часі, значить 14-го липня, Марс буде віддалений від Землі 134 000 000 миль, а „Марінер 4" до того часу зробить аж 325 000 000 миль, бо він летітиме не простою лінією. „Марінер 4" важить 595 фунтів. СССР не подав жадних відомостей про „Зонд 2", і тому не можна знати, коли совєтська кабіна долетить до району Марса, і яка є її ціль.

КОРЕСПОНДЕНТА „СВОБОДИ" НЕ ДОПУСТИЛИ НА ЗУСТРІЧ „КЛЮБУ КРУГЛОГО СТОЛА" З УКРАЇНСЬКИМИ ПІДСОВЄТСЬКИМИ ДІЯЧАМИ КУЛЬТУРИ

Ню Йорк. — Уповноваженого кореспондента „Свободи", її співредактора письменника Леоніда Полтаву, „випросили" із залі в готелі Джорджа Вашингтона в Ню Йорку, в якій „Клюб Круглого Стола" влаштував зустріч із діячами культури підсовєтської України, що перебувають тепер на відвідинах в ЗДА в програмі культурного обміну між ЗДА і СССР. Редакція „Свободи" довідалася про цю заплянову зустріч посередньо вже в тому самому дні, в якому вона мала відбутися — в понеділок, 30-го листопада ц. р. Бажаючи поінформувати своїх читачів про цю зустріч, редакція негайно сконтактувалася телефоном із секретарем Клюбу, ред. Ростиславом Хом'яком, та поінформувала його, що вишле на цю зустріч свого уповноваженого кореспондента, ред. Леоніда Полтаву, що ред. Хом'як прийняв до відома. Вже на деякий час перед зустріччю, визначеною на год. 7-му ввечері, ред. Полтава — як 5-ий з черги — ввійшов на залю, зголосившись і вписавшись в реєстр, як кореспондент „Свободи", заплативши три доляри вступного та поінформувавши приявного голову Клюбу п. Валентина Новицького про характер свого приходу на зустріч, що п. Новицький прийняв до відома. Опісля ред. Полтава поінформував про свою приявність також заступника голови Клюбу п. Євгена Стахова, який зразу ж заявив, що для ред. Полтави там „немає місця", бо це пів-приватні збори, та дуже рішучо випросив його зі залі.

Уже з приватних джерел „Свобода" довідується, що в зустрічі взяли участь такі діячі культури із підсовєтської України: письменниця Ірина Вільде, композитор Григорій Майборода, драматург Микола Зарудний, прозаїк Яків Баш, оперовий співак Сергій Козак, театральний артист Віктор Добровольський, маляр Михайло Хмелько, поет і літературознавець Степан Крижанівський, директор музею Леніна у Львові Богдан Дудикевич, кінорежисер Тиміш Левчук, партійний діяч з Волині О. Ярощук та театральний артист Андрій Сова. Групу очолювала Катерина Колосова з т. зв. „Т-ва культурних зв'язків з українцями за кордоном". З місцевих громадян на зустрічі було приявних біля 50 осіб, здебільша з культурно - мистецького світу.

На денному порядку Генеральної Асамблеї ОН — 92 справи

Об'єднані Нації. — Денний порядок 19-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яка почалась у вівторок 1 грудня 1964, охоплює 83 „нормальні" точки, 7 „додаткових" і дві „вірогідні" ,які „чекають запрошення": справи „відновлення законних прав Китайської Народної Республіки", себто прийняття Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй" та справа комунокитайської окупації Тибету. Між отими „звичайними" точками є 17 справ формального характеру, між якими проте вибір 3-ох доповняльних членів Ради Безпеки і 6-ох членів Соціяльно-економічної Ради завжди викликає суперечки. Є між точками денного порядку „хронічні" справи, як роззброєння, сферичного обслідування, палестинських втікачів, Кореї, расової політики в Південно-африканському Союзі й інші. Багато справ — аполітичних: поборювання неграмотности у світі, світова популяційна проблема, технічна допомога збоку Об'єднаних Націй' світова соціяльна ситуація, житлова спрaва у світі і т. п. Проєктується бюджет ОН на наступний рік у висоті 104.693.750 дол. Генеральна Асамблея напевне прийме на своєму першому засіданні три нові держави — Малязві, Замбію і Мальту і тоді ОН матимуть 115 членів.

В ГЕНЕРАЛЬНІЙ АСАМБЛЕЇ ОН КРИЗА ЩЕ ПЕРЕД ЇЇ ВІДКРИТТЯМ

Об'єднані Нації. — Ще напередодні відкриття 19-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй не було напевно відомо, чи вона буде відкрита, як це мало статися у вівторок 1 грудня і як вона виглядатиме у світлі гострої суперечки між західніми членськими державами та Совєтським Союзом довкола грошових залеглостей СССР до каси ОН. Совєтський Союз завинив 52,600.000 дол., не заплативши ані сотика на мирові місії Об'єднаних Націй в Конґо і на Середньому Сході. Згідно з 19 статтею чартеру Об'єднаних Націй вони повинні втратити право голосу, бо ця сума перевищує дворічні членськи внески СССР до ОН. ЗДА настоюють, що або СССР вплатить таку суму, яка обнизить його довг нижче дворічних членських внесків, або він має втратити право голосу. Большевики заявили, що коли б позбавлено СССР права голосу в ОН, то він, СССР, виступить з тієї організації, що, в нинішніх міжнародних відносинах, рівнялось би практично ліквідації тієї установи. Генеральний секретар ОН У Тант запропонував тимчасову компромісову розв'язку: щоб Генеральна Асамблея не переводила ніяких голосувань до Різдвяних ферій, вирішуючи всі справи „без спротиву" з будьчийого боку і щоб ті Різдвяні ферії почались за 10 днів та простяглись до 10 чи 15 лютого, давши час для вишукання якоїсь розв'язки проблеми. Однак совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, який в минулий понеділок 30 листопада мав „діловий обід" з державним секретарем Діном Раском в Ню Йорку, відкинув той плян. Він погодився на таку Різдвяну перерву, але настоював, що сесія повинна розпочатись і діяти „нормально", себто переголосовуючи всі справи. ЗДА противляться, щоб СССР голосував на сесії, вважаючи, що таке його голосування було б яскравим порушенням 19 статті чартеру ОН. В совєтському комунікаті нічого не говориться про те, що СССР відкидає пропозицію генерального секретаря Об'єднаних Націй, а тільки проєкт „американських газет". Внаслідку такого совєтського становища з невтрального боку вийшла суґестія, щоб узагалі відкласти відкриття сесії, передбачене на вівторок 1 грудня 2 годину пополудні. Формально мав відкрити її президент останньої Генеральної Асамблеї, венесуелець д-р Карльос Соса Родріґез і він мав перевести вибір нового президента 19-ої Генеральної Асамблеї. Єдиним узгідненим в кулюарах кандидатом був делеґат Гани, 40-річний Алекс Квайзон-Сакі, абсольвент Оксфордського університету з наук філософії, політики й економії. За згаданим проєктом У Танта мали б упродовж найближчих десятьох днів прийняти трьох нових членів до Об'єднаних Націй та обрати трьох членів до Ради Безпеки ОН і шістьох до Соціяльно-економічної Ради, все це перевести за попереднім порозумінням і без голосування і після того — розійтись на Різдвяні ферії. З уваги на становище Совєтського Союзу цей плян опинився під знаком запиту і ще за кілька годин перед передбаченим для відкриття сесії ОН терміном було невідомо, чи вона буде відкрита та чи прийде на ній до одвертої розгри між ЗДА і СССР.

Прем'єр Південного В'єтнаму виграв у кампанії проти ворогів режиму

Сайгон. — Західні обсерватори нв Сайґоні переконані, що південно - в'єтнамський прем'єр Тран Ван Гуонґ виграв проти порушників спокою, свідомих провокаторів та несвідомих їхніх поплентачів, які влаштовували численні вуличні антирежимові демонстрації, намагаючись довести до нової урядової кризи й анархії. Своєю рішучістю, терпеливістю та водночасно вимиманням таких драстичних зударів поліції і війська з демонстрантами, які доводили б до стріляниии і масових жертв — уряд позискав собі більшість поміркованих буддистських елементів і вніс заспокоєння також у студентські ряди. Спроба використати похорон одного вбитого буддиста - демонстранта для нової масової демонстрації проти режиму — не вдалася. Рішуча, але й тактовна поведінка поліції і парашутистів спонукала більшість зібраних розійтись. Це облегшило поліції виловити й арештувати справжніх лідерів і організаторів. Між 89 арештованими було багато таких, які скривали в своїх одягах різну зброю, ба навіть ручну гранату. Всіх демонстрантів у поборовому віці — втягається негайно до військової служби. Прем'єр виголосив знову промову до народу. Передбачується переведення спокійних конференцій з лідерами буддистів і опозиційними партіями й не виключається перебудову уряду з включенням до нього деяких впливових політиків.

Африканські країни внесли скаргу до Ради Безпеки проти акції ЗДА й Бельгії в Конґо

Об'єднані Нації. — 14 країн Африки зголосили до Ради Безпеки проти гуманітарної акції ЗДА й Бельгії в Конґо, назвавши її, за совєтською термінологією, збройною аґресією та воєнним втручанням у внутрішні справи Конґа. Все ж, цікаво, що між підписаними на тій скарзі нема Ніґерії і Ліберії, зате є дев'ять країн, які належать до так званої Африканської Комісії для заведення ладу в Конґо, яка нараджувалась під кінець минулого тижня в Найробі в Кенії. 18 грудня цього року має зійтись в Аддіс Абебі конференція голів африканських держав, але деякі з них ставляться опозиційно до такого з'їзду. Сам конґолійський прем'єр Мойсе Чомбе, який приїхав в понеділок 30 листопада до Парижу, заявив, що американсько-бельгійська акція мала гуманітарний характер і відбулася за згодою конґолійського уряду. Чомбе рішуче відкинув вимогу африканських країн, щоб він, Чомбе, зліквідував військові відділи, сформовані з наємних чужоземних військовиків, звернувши увагу, що ніодна африканська держава не обходиться без чужинецьких військових фахівців. Рада Безпеки мала зійтися в справі згаданої скарги в середу 2-го грудня ц. р. Тим часом в Конґо, на летовищі в Стенлівілі, сталася летунська катастрофа: комуністичні партизани поцілили скорострільним вогнем 4-моторовий літак ДС-4 і вбили пільота. Внаслідку літак впав на летовище і згорів. Чотири члени залоги і три бельгійські вояки згинули, а 9 важко поранених інших бельгійців перевезено іншим американським літаком до Леопольдвілю.

Британські консерватисти плянують демократизацію при виборі свого проводу

Лондон. — Лідер консерватистів в Англії, кол. прем'єр Алек Даґлас Гюм уповноважив формального голову партії вайкавнта Блекенгема, щоб він розглянув можливості, як зірвати з дотеперішньою традицією тайних закулісових розмов в справі вибору кожночасного лідера, як кандидата на прем'єра Британії. За тією традицією — навіть видатні партійні члени не знали про наради, ведені в „таємничому колі", що складався з кількох осіб, які вирішували особу прем'єра в часах несподіваної кризи. Так бувало, коли після консервативного прем'єра Стенлі Болдвіна прийшов на прем'єра Невіл Чемберлен, коли після Винстона Черчилла прем'єром став Антоні Іден, після нього Геролд Мекміллен, а після Мекміллена, який — як і Іден — зрікся внаслідку поважної недуги — лорд Гюм, що зрікся шляхетського титулу і прийняв призвище Алек Даґлас Гюм. Тодішній міністер Айен МекЛід зрікся членства в уряді Гюма на знак протесту саме проти закулісових ходів, які відсунули головного кандидата на прем'єра Р. А. Батлера й висунули вперед лорда Гюма. Тепер сам Гюм признав рацію, що треба „здемократизувати" цю справу й вибрати партійного лідера одверто.

● Мао Тсе-тунґ, диктатор Комуністичного Китаю, післав листа-звернення на 9ий конґрес японських комуністів в Токіо, в якому запевняє, що „ревізіонізм" є „найбільшою загрозою для міжнародного комуністичного руху". Японські власті не дозволили на приїзд комунокитайських делеґатів на той конґрес. Листа Мао Тсе-тунґа вважають заповіддю дальшої кампанії проти „хрущовизму без Хрущова".

Папа подарував золоту тіяру кардиналові Спеллманові

Ню Йорк. — В готелі Комодор відбулося прийняття в пошану нововисвяченого єпископа - помічника для Нюйоркської Архидієцезії Преосвященного Джорджа Г. Ґілфойла і під час нього нюйоркський кардинал Френсіс Спеллман зробив велику несподіванку всім гостям, виявивши, що Папа Павло VI подарував кардиналові свою золоту тіяру, яку він призначив був для вбогих. Ця тіяра має численні діяманти, сафіри та рубіни. Кардинал Спеллман заявив, що своїм дарунком Папа Павло VI хотів виявити свою вдячність за ті великі суми, які американські римо-католики зібрали для вбогих у цілому світі. Цю триповерхову тіяру подивляли всі присутні, бо ніхто з них не знав, що вона є в Ню Йорку. Цю тіяру Папа Павло VI жертвував для вбогих минулого місяця в Римі. Цю тіяру виставлятимуть по цілій країні, і хочуть цим збільшити жертвенність американців.

Українець д-р Теодосій Добжанський є між 11-ма науковцями, відзначеними Державною Науковою Медалею

Остін, Тексас. — Президент Джансон повідомив про те, що він відзначив 11-ох відомих науковців із різних ділянок Державною Науковою Медалею. Цю медалю встановив кілька років тому Конґрес ЗДА. Президент може відзначити тих науковців, яких зарекомендує окремий Президентський Комітет в справі цієї медалі. Комітет має вибрати тих, які заслуговують на окреме признання за визначний вклад у такі наукові ділянки, як фізика, біологія, математика або інженерські науки. Президент вручатиме ці медалі на початку нового, 1965-го року. Президент признав Наукові Медалі таким науковцям: д-р Роджерові Адамсові — хемікові, д-р Отманові Германові Амманові — інженерові д-р Теодосієві Добжанському — фахівцеві від генетики, авторі недавно опублікованої книжки англійською мовою під заголовком: „Спадковість і природа людини", в якій в популярній формі викладає найновіші осяги генетики людини: сучасні погляди на еволюцію людини, спадковість, різновидності людей. Д-р Т. Добжанський є членом Української Вільної Академії Наук у ЗДА та членом Рокефеллерового Інституту в Ню Йорку. Дальші науковці, відзначені Науковою Медалею: д-р Чарлз Старк Дрейпер, д-р Соломон Левшец, д-р Ніл Елґар Міллер, д-р Марстон Морс та інші.

8-ий Конґрес Комітету Українців Канади відбудеться у Вінніпеґу 2-5 липня 1965 р.

Президія Комітету Українців Канади повідомила, що черговий, 8-ий Конґрес Українців Канади відбудеться в 1965 р. у Вінніпеґу і триватиме від 2-го до 5-го липня включно. На Конґресі буде відповідно відзначено 25-річчя постання КУК. Звертаючись до Крайової Екзекутиви та Управ Відділів і Представництв у справі Конґресу, Президія КУК повідомляє: „Тому, що 8-ий Конґрес Українців Канади відбудеться перед Українським Світовим Конґресом, — буде в його програмі для вирішення багато дуже важливих проблем." У Повідомленні Екзекутиви КУК прохається всі складові Організації і Товариства КУК не влаштовувати у ті дні з'їздів та більших імпрез, щоб скерувати всю увагу на найуспішніше проведення ділових нарад Конґресу.

В Ню Йорку відбулася нарада голів пластових станиць

Ню Йорк. — В днях 28-29 листопада ц. р. відбулася в Ню Йорку, скликана Крайовою Пластовою Старшиною відправа пластових станичних — провідників пластових осередків в ЗДА. У відправі взяли участь провідники 26 осередків, а це: Амстердаму, Балтімору, Бофало, Бостону, Вашингтону, Гартфорду, Гемстеду, Дітройту, Джерзі Сиі, Елізабету, Клівленду, Міннеаполісу, Лорейну, Нюарку, Ню Гейвену, Ню Бронсвіку, Ню Йорку, Пассейку, Рочестеру, Сиракюз, Трентону, Філядельфії, Шикаґо, Честеру, Йонкерсу. Це вперше мали нагоду зустрітися та обмінятися своїм досвідом і думками всі ці пластуни, які очолюють пластові станиці з 3.700 членами включно із найдалі віддаленими осередками як Міннеаполіс, Денвер і Шикаґо. Відправою, яка порушила всі актуальні питання пластової праці на місцях, проводив голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. кер. Юрій Ференцевич. Поодинокі проблеми організаційного, виховного і господарсько - фінансового характеру реферували діловоди Крайової Пластової Старшини, а широка дискусія усіх присутніх станичних дала можливість узгіднити напрямні праці на найближче майбутнє.

НЕДОГЛЯД У СПИСКУ ЧЛЕНІВ НОВОЇ УПРАВИ НТШ

Внаслідку коректорського недогляду пропущено вчора у звідомленні з Загальних Зборів НТШ, у списку новообраної Управи, прізвище директора канцелярії УКК, редактора Василя Мудрого, — що оцим спростовуємо і доповнюємо.

Нюйоркська Союзова Округа відбула організаційні збори

Ню Йорк. — У п'ятницю 27-го листопада Відділи УНСоюзу міста Ню Йорку та округи, —яких вона нараховує 37, відбули свої чергові організаційні збори, присвячені закінченню ювілейного року 70-річчя УНСоюзу та особливо змаганню поміж Відділами та Округами за першенство в розбудові УНСоюзу в ювілейнім році. Збори відкрив і ними проводив голова Округи адв. Іван Флис, який вказав на найбільш актуальні проблеми Округи, які ждуть свого завершення. Опісля головний секретар УНСоюзу Ярослав Падох виголосив доповідь про стан УНСоюзу, а особливо його місцевої нюйоркської округи та про пляни в 1965 році. В новому році УНСоюз перейде на обчислювання вкладок на нових, наукових засадах. Ці вкладки будуть поміщені в новій книжці вкладок, яка вже друкується. З новим роком члени зможуть користати з двох нових забезпечених грамот часового забезпечення п'яти- і десятирічного, при чому мінімальна сума забезпечення буде 5.000 дол. Це забезпечення не матиме заощаджень, (резерви), зате воно буде незвичайно дешеве. Воно дасть потребуючим більшого забезпечення змогу, за невеличку вкладку, здобути великі суми забезпечення й допоможе привичаїти українське громадянство до того, що стало вже фактом у американськім громадянстві, забезпечуватися на більші суми. Пересічна висота забезпечення американця виносить 5.000 дол., а одної родини понад 12.000 дол. Доповідач подав також до відома, що з новим роком будуть вживатися нові членські аплікації та документи забезпечення (грамоти) матимуть новий текст і форму.

В другій часині доповіді д-р Я. Падох проаналізував стан нюйоркської округи та вказав на заслуги одних, а занедбання інших Відділів. Зайнята дуже успішною збіркою на пам'ятник Шевченкові та виїздом до Вашингтону нюйоркська громада, в цім теж союзова, замало уваги відда-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Західня Німеччина погоджується на обниження цін своїх с.-г. продуктів

Бонн. — Західньо - німецький уряд заявив офіційно, що він погодився на обниження цін своїх сільсько - господарських продуктів та що зголосить до парляменту законопроєкт про уділення відшкодування своїм хліборобам за втрати внаслідку такого обниження цін. Ця справа віддавна є предметом гострої кризи в Европейській Економічній Спільноті. Франція, яка має низькі хліборобські ціни, вимагала, щоб Західня Німеччина обнижила свої високі хліборобські ціни із 118 дол. за тонну зерна пшениці до 106 дол. Західньо - німецький уряд пропонує компромісову посередню суму й пов'язує свою згоду на обниження цін на сільсько - господарські продукти з різними передумовами. В цій справі скликано на вівторок 1 грудня ц. р. до Брюсселю знову міністерську раду 6-ох держав Европейської Економічної Спільноти. Рішення західньо - німецького уряду прийнято щойно після довгих нарад з представниками професійної спілки німецьких хліборобів, яким уряд обіцяв рекомпенсату в різних формах, між іншим — щодо звільнення з деяких податків, облегшення газолінн для тракторів і т. д. Не вважаючи на принципову згоду німців піти назустріч вимогам Франції, гадають, що Франція не погодиться на згадані різні передумови Німеччини на вищу ціну на тонну зерна, як 106 долярів.

Українські студенти у Польщі одержуватимуть фінансову допомогу від ЗУАДК

Філядельфія. — На останній нараді Екзекутиви Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, ЗУАДК, вирішено надавати українським студентам у Польщі річно 2.000 долярів допомоги. Вже декілька років ЗУАДК допомагав деяким студентам-українцям у тій країні, шляхом персональних посилок, на особисті адреси. Але відтепер така допомога із ЗДА мусить іти офіційною, урядовою дорогою, здається, через Українське Суспільно - Культурне Товариство у Варшаві. Екзекутива ЗУАДК вивчає можливості, щоб подавати українським студентам у Польщі найефективнішу фінансову допомогу, розміри якої, очевидно, залежатимуть у першу чергу від висоти пожертв української громади за океаном на фонд ЗУАДК-у. Визначена сума в 2.000 дол. — це лише початок тієї важливої акції.

В АМЕРИЦІ

● Залишається тайною, що було причиною катастрофи, в якій затонув норвезький танкер „Столт Даґалі" та був пошкоджений пасажирський ізраїльський корабель „Шальом". Правні й забезпеченеві дорадники цих двох кораблів наказали членам залоги обидвох кораблів не відповідати на деякі запити слідної комісії. В катастрофі згинули 19 моряків із норвезького корабля, а ізраїльський корабель був сильно пошкоджений.

● 39-річний інженер електронік Джан В. Бутенко, який є сином батьків російського походження, і якого оскаржують в тому, що він передав совєтському шпигунові секретні матеріяли, на суді в Нюарку, Н. Дж. відпекується від вини, кажучи, що він „з ніким не змовлявся, щоб передавати шпигунські матеріяли до СССР". Бутенко каже, що він розмовляв із Юрієм Лесніковим не про секретні матеріяли, тільки про своїх свояків, що живуть в СССР або у Східній Німеччині.

У СВІТІ

● Французька комуністична партія припинила субвенції і викинула з друкарні свого головного щоденника „Льюманіте" інший комуністичний часопис „Ліберасіон", який не хотів сліпо підпорядковуватися партійним директивам. Видавцем і редактором „Ліберасіон" був комуніст-аристократ Емануель д'Астіє де ля Віжері, який за німецької окупації діяв в резистанс і тісно співпрацював з де Голлем, тому й тепер не хотів поборювати де Голля так, як цього вимагали його співпартійці.

● До Єрусалиму прилетів з Риму Мордокай Люк, таємничий арабський жид, що його італійська поліція знайшла була напівпритомного і зв'язаного в скрині, яку два секретарі амбасади Об'єднаної Арабської Республіки (Єгипту) хотіли вислати літаком до Каїро, як „дипломатичну посилку". Ізраїльська тайна поліція негайно відвезла Мордокая на переслухання. Мордокай Люк, мабуть, служив як шпигун — на дві сторони.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders висилати на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Шарль де Ґолль

Від 14 січня 1963 року, коли французький президент Шарль де Ґолль своїм „вето" замкнув Британії доступ до Европейської Економічної Спільноти, західні державні мужі перестали легковажити його погрози. В останніх тижнях де Ґолль висловив кілька таких недвозначних погроз: заявою, що приступлення Західньої Німеччини до проєктованої Америкою морської атомової фльоти перечило б духові французько - німецького договору про співпрацю — він погрожував зірванням того договору; заявою, що створення такої фльоти, як частини збройних сил Атлантійського Союзу (НАТО), без попередньої згоди всіх членів того союзу, поставило б їх перед доконаний факт проти їхньої волі — погрожував виступленням Франції з Нато, або бодай відкликанням з тієї організації французьких двох дивізій і 27 летунських ескадриль. Деякі західні коментатори твердять, що при нинішньому високому економічному добробуті в Західній Німеччині з її півмільйоновою армією вона не дуже то вже здана на приязнь Франції і що НАТО не дуже користає на приязності згаданих французьких формацій.

Все ж, внаслідок політики де Ґолля, направленої проти „англо - саксів", у західньому вільному світі виникли непевність і колотнеча. Центральним предметом суперечки є ніби згадана морська атомова фльота, проєкт якої зустрів палку підтримку збоку Західньої Німеччини, що таким чином дістала б частинний голос у диспонуванні атомовою зброєю. Це й було вихідним пунктом міркувань авторів цього проєкту: щоб задовольнити амбіції німців та інших „малих" членських країн НАТО, не допустивши водночас до створення в тих країнах самостійних крайових атомових збройних сил. Цей проєкт покривався із засадничою американсько - британською концепцією — зінтеґрованої атлантійської збройної сили, як найдоцільнішого могутнього чинника, який був би охоронним валом проти можливої совєтської агресії.

Але ця концепція не йшла по лінії де Ґолля, який виступив із протилежною концепцією: самостійної і від „англо - саксів" незалежної Европи, з европейською збройною силою, що її стрижнем була б французька атомова потуга. Теоретично ця концепція логічна і правильна: коли йдеться про інтереси й оборону Европи, то в першу чергу треба рахуватися з її волею і її думкою. Але практично самі так звані „версалісти" (фахівці від політики Версальського палацу, сідку французького президента) щиро признають, що вони не знають, що саме вміщається реально в поняття Европи де Ґолля, чи дійсно де Ґолль, не довіряючи ЗДА, вірить, що континентальна Европа могла б оборонитися без допомоги ЗДА й Британії, — чи дійсно він вірить, що вся континентальна Европа, відкинувши геґемонію „англо - саксів", готова підпорядкуватися геґемонії Франції?!

Оптимісти твердять, що Европейська Економічна Спільнота переживе гострий німецько - французький спір у зв'язку з цінами на рільничі продукти, а НАТО переживе гострий спір довкола атомової фльоти. Поки що де Ґолль, признавши Совєтам $860 мільйонів довготермінового кредиту, вдарив не тільки по надіях німців, що буде спільним французько - німецьким фронтом натискати на Москву в справі об'єднання Німеччини, але й по вірі европейців, що Франція може бути їх лідером у боротьбі проти Москви. У цьому найбільша слабість де Ґолля: він склав був заяву про „Европу від Атлантику по Урал". Чи так „Европу" реалізується активним підтримуванням совєтського режиму? Не диво, що люди — збентежені...

Кардинальна помилка

Майже щороку та чи інша жидівська організація у ЗДА звертається з листами-проханнями до совєтського уряду, щоб він припинив у Совєтському Союзі переслідування жидівської меншини. Найновіший заклик у цьому напрямку пролунав 26-го листопада цього року від Крайового Комітету для Працюючих Ізраїлю. Ця організація відбувала свої наради впродовж чотирьох днів у готелі „Коммодор" у Ню Йорку, де мала свою 41-шу річну конвенцію. У резолюції цієї конвенції висловлено сподівання, що „нове совєтське керівництво" по-новому підійде до цієї проблеми. 2 000 делеґатів конвенції одноголосно заключають Кремль — „змінити антижидівську політику, що розпочалася за Сталіна і продовжувалася під час Хрущова".

Російське антижидівське наставлення не розпочалося ні за Сталіна, ні за Хрущова. Це за царського імперського уряду існувала так звана „черта оседлости", себто межа, поза якою жиди не мали права жити в російській імперії. Людям жидівської національности взагалі заборонено було жити і працювати в Москві, Петербурзі та майже на всій европейській території корінної Росії, чи, як її звали раніше — Московщини. Не маючи права жити в Росії, жиди тіснилися на територіях України, Білоруси, а також польських земель, що тоді належали до Росії. Щоб одержати право жити, наприклад, у Москві, комерсант - жид мусів платити в московську „казну" великі гроші або ж зрікатися своєї віри і свого народу — „вихрещуватись". Царський уряд не раз підбехтував українське населення проти жидів, особливо тоді, коли в імперії виникали якісь труднощі і на когось треба було звернути вину. Так було після програння війни з Японією в 1904 році, так було під час першої світової війни, коли Росія терпіла поразки на фронтах, і чорносотенці кинули звиродніле гасло „Бей жидов, спасай Россию!" З революцією 1917-го року багато жидів вірою й правдою служило большевикам, сподіваючись, що новий режим забезпечить їм людські права, адже большевики проголосили себе „інтернаціоналістами". На той гачок пішла й частина українців та представників інших національностей, гноблених царською Росією. У першому п'ятиліттю по революції на Україні ще існував жидівський театр, декілька капель, окрема національна жидівська секція при Спілці Письменників, у якій особливо вибився поет Іцик Фефер. Все це було незабаром зліквідоване. Перед другою світовою війною нагінка на інтелектуалістів жидівського роду зайшла так далеко, що в „українському націоналізмі" обвинувачували навіть поета Л. Первомайського, жида з походження. Червона Москва, повівши політику нівеляції і знищення національних культур, проголосила устами Сталіна „славу великому російському народові" після другої світової війни, а вже після смерти Сталіна, на 22-му з'їзді комуністичної партії — політику „злиття націй". Тепер її послідовно провадять кремлівські контрреволюціонери Брежнєв - Косиґін так само, як провадив Хрущов. І провадитимуть далі — також супроти жидів, — бо за мітом так званого комунізму стоїть змодернізований Петро І-ий, а не якийсь інтернаціоналізм, московський імперіялізм, а не „визволення" чи „рівноправність" народів. Месіяністична ідея - фікс „великої Росії", Третього Риму засліплює і засліплюватиме московських проводирів, аж доки червона імперія не розлетиться на свої природні окремі країни-держави. Тільки в таких самостійних державах на Сході Европи кожний національний меншині будуть гарантовані людські права.

„СОЦІЯЛІСТИЧНА МОРАЛЬ"

У СССР в день 10-го листопада по всіх т. зв. „республіках" „країни соціялізму" святкують „День міліції". Звичайно, совєтська преса дуже нерадо публікує вістки про кримінальні злочини, вбивства, грабунки. Бо куди вигідніше повідомляти за американською пресою про якогось ґанґстера у Шикаґо, скидаючи при тому вину на капіталістичну систему, ніж писати про злочинність і бадитизм у країні „перемігшого соціялізму".

З нагоди „Дня міліції" в „Радянській Україні" з'явилося декілька статтей, що пробивають світло на багато темних плям т. зв. „соціялістичної моралі".

„Понад п'ять років після закінчення школи міліції працює Михайло Новицький у кримінальному розшуку у Львові. На його рахунку чимало викритих злочинців". Розповідаючи про його подвиги, „Радянська Україна" пише і про події „шикаґівського типу" в Українській ССР. Наприклад: „Якось подзвонили, що на Стрийській у Львові обікрадено квартиру", або: „Причетність Дорошенка-Малка до ряду крадіжок довели численні свідки й речові докази".

У Києві міліціонерові Пархоменкові „не раз доводилося зустрічатись віч-на-віч з небезпечними злочинцями, і він завжди виходив переможцем". Київська „Молодь України", з 10 листопада, в „День міліції", розповіла в нарисі „Погоня" про шофера Лєснікова у м. Луганську, який забивши автом під п'яну руку людину, втікав, але кінець-кінцем був зловлений. Він збив одного міліціонера з ніг, другого мало не задушив. Випадково проходив там шахтар Бойчук. Його розповідь аж надто пригадує „шикаґівські епізоди": „Біля переїзду побачив авто. Раптом летить з його піджаку у канаву міліціонер. А на другий бік з кабіни двоє вивалюються. Підбіг. Бачу: душить старшину оцей тип. Тут я й огрів його акумуляторною лямпою"...

В тому ж числі „Молодь України" розповідає своїм юним читачам про робітника Петровського в Чернігові, який „підбирав ключі до квартир громадян, забирав цінності, давно займався своїми брудними справами і вважав, що залишиться безкарним". Але — попереджає газета — його зловили й інших попередив „люди в синіх уніформах".

З нагоди „Дня міліції" виявилося, що і в СССР уміють фальшувати чеки та підписи, і то так, що „ленінградці, юрист і математик" розробили програму для електронно-відрізняє підробку від справжнього підпису". Виявляється, що в країні із „соціялістичною мораллю" — „в сучасній криміналістиці застосовується електрографія, мікроскопічна техніка, інфрачервоно та ультрафіолетні промені, експертиза почерків"... Винахідники машини для викривання підроблених підписів вважають, що „в найближчі два-три роки вона буде на озброєнні криміналістики".

Так стоїть справа із найвищою в світі „соціялістичною мораллю". 122 міліціонерів в Україні нагороджено медалями за особливі успіхи в боротьбі із злочинцями - кримінальними. На боротьбу з ними вислано також десятки тисяч молоді з опаскою на лівій руці — „дружинників", які стараються охороняти спокій громадян на вулицях та в інших прилюдних місцях. І не тільки спокій, а й майно і навіть життя. Але порушники спокою вже зайшли так далеко, що „дружинники" не наважуються ходити одинцем...

Отож, не тільки в Шикаґо трапляються прикрі випадки. Але в Америці що далі, то голосніше говорять про необхідність підвищувати мораль, боротися із злочинністю, а преса СССР запевняє, що совєтська мораль — „найвища, соціялістична".

(В. Г.)

„Голос Родины" називає Совєтський Союз „Росією"

У Москві, на „Большом Харитоновском переулке" міститься редакція газети „Голос Родины", призначеної для росіян, які живуть за кордоном. Видає цю газету „Совєтський Комітет для культурних зв'язків із співвітчизниками за кордоном", фактично ж — пропагандивний відділ Комітету державної безпеки чи КҐБ. Заграючи на шовіністично-імперських почуттях росіян, які перебувають поза межами СССР, як еміґранти, цей московський орган вдається до такого „інтернаціоналізму" та „рівноправности народів", що під ними може підписатися навіть музейний російський еміґрант-чорносотенець з кола тих, що кидали гасло „Бий жидів, спасай Росію". Майже все в цій газеті — „русское", і, очевидно — найкраще. У ч. 52 „Голоса Родины" дописався до того, що з цинічною нахабністю назвав Совєтський Союз Росією. У статті „Что такое „Русское чудо" сказано: „Союз Совєтских Соціялістических Республик. Сорок шість років він існує... І за цей невеликий час нова Росія, керована комуністичною партією, стала найпередовішою країною світу. По розвитку економіки залишились позаду СССР Англія, Франція, Італія..."

Радимо „проґресистам" усіх мастей записати собі ці шовіністично-шовіністичні означення в альбом власної національної совісти.

КИЇВСЬКИЙ БАЛЕТ В ПАРИЖІ

46 осіб із Київського театру опери й балету виїхали на виступи в Парижі, що відбуватимуться до 12 грудня, на завершення світового фестивалю балетного мистецтва. Крім Парижу, Український балет виступить також у Ліоні, в Монте-Карльо та в Італії, у місті Турині. Гастрольну групу очолює Д. Федорченко. На жаль, більшість балетів та сцен — російські або ж закордонні: з усіх 10 вистав лише три стосуються української хореографічної культури. Паризьким побачать, між іншими точками, „Український класичний танець", „Гуцулку" та „Молодіжний танець".

З РЕЗОЛЮЦІЙ V СОБОРУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗДА

Собор Української Православної Церкви в ЗДА, що відбувся в днях 23-25 жовтня ц. р. в Честері, Пенсильвенія, схвалив ряд важливих резолюцій, що їх тепер переслано до редакції „Свободи". Деякі з цих резолюцій загальної важливости і порядку друкуємо нижче.

Ми — архипастирі, пастирі й миряни - делеґати парафій, учасники V Собору Української Православної Церкви в ЗДА, об'єднані перед початком соборної праці в молитві до Отця Небесного, з вірою в присутність серед нас Його Св. Духа, благаємо Милосердного просвітити наш розум і надхнути серця для глибокого пізнання Його Божественної Істини й скерувати нашу працю на духовне збагачення Української Православної Церкви та об'єднання в Ній всіх дітей її в Україні і поза нею, по цілому світі розсіяних.

В грізний час вирішальної боротьби двох світів, одного — заснованого на вірі в Бога й керованого Його Законом і другого — безбожного й підпорядкованого матеріялістичному вченню богоненависників, — учасники Собору усердно молять Всевишнього змітнути сили всіх носіїв імени Христа та допомогти їм стати переможцями добра над злом, світла над темрявою і справедливости над тиранією, неволею і рабством.

Учасники Собору схиляють свої голови перед світлою пам'яттю покійного Президента ЗДА Дж. Ф. Кеннеді та з болем у серцях переживають його трагічну й передчасну смерть.

Учасники Собору голосно і перед цілим світом осуджують поневолення України Москвою й протестують проти систематичного нищення останньої національно - християнської культури Українського Народу. Зокрема з великим болем учасники Собору переживають варварське нищення Москвою релігійних пам'яток нашого народу, його вікових святинь, на чолі з Києво - Печерською і Почаївською Лаврами, що завше були джерелом високої християнсько-національної культури Українського Народу. За велику наругу Собор вважає нищення Москвою українських наукових установ, постійне гноблення діячів науки, слова і мистецтва та злочинне знущання над українською мовою й гноблення її в щоденному житті України. Долучаючи свій голос до голосу мільйонів українських мучеників і страдників, що лине до Всевишнього із сплюндрованих і зоранних Москвою українських цвинтарів, Собор благає Всемилостивого Господа прискоротити час проб і терпінь нашого народу в Україні і наблизити день визволення України й відродження в ній найбільшого скарбу Українського Народу — його прадідної св. Української Православної Церкви.

Собор вітає Єпископат, Духовенство і Вірних, об'єднаних молитвою з нашою Митрополією, митрополії Української Православної Автокефальної Церкви в Европі й Австралії та Української Греко - Православної Церкви в Канаді й молить Господа, щоб Він, довівши до молитовного об'єднання тих наших митрополій, допоміг Духовному Проводові цих митрополій змітнути вже довершене об'єднання й об'єднати в одній Українській Православній Церкві всіх православних українців, у вільному світі нині перебуваючих.

Учасники Собору щиро вітають зростаюче стремління до всехристиянської єдности та до співдії всіх християнських Церков. Таку єдність і співдію Собор уважає за конечну для оборони Християнства й боротьби з матеріялістичним наступом, що його веде і ним керує центр всесвітнього комунізму — Москва. Собор вітає й підтримує прямування Вселенського Патріярха Атенагораса І до ближчих контактів Вселенської Православної Церкви з іншими християнськими Церквами, в тім і з Римо - Католицькою Церквою, та декларує співдію нашої Церкви в ЗДА і її участь в поході до всехристиянського зближення. Собор уважає, що участь УПЦеркви в ЗДА у різних християнських конференціях, нарадах і з'їздах буде доцільною й корисною як для самої Церкви, так і для справи визволення Українського Народу з неволі. Потребу участи в таких конференціях і нарадах, в кожному окремому випадку, буде стверджувати Свящ. Собор Єпископів нашої Церкви, який, одночасно, й визначатиме своїх делеґатів на них.

Собор висловлює щире признання й подяку Ієрархії, Духовенству й мирянам — учасникам чотирьох попередніх соборів УПЦеркви в ЗДА, які скерували її життя на шлях систематичного розвитку й збагачення, згідно з канонами Вселенської Православної Апостольської Церкви, що їх докладно перелічує статут нашої Церкви. Вважаючи Українську Православну Церкву за наслідницю і невід'ємну частину колишньої Київської Митрополії, яка, як Екзархат Вселенської Царгородської Патріярхії, користала з повних прав і привілеїв автокефальної православної помісної Церкви, Собор доручає Свящ. Соборові нашої Церкви подбати про привернення Українській Православній Церкві в ЗДА, як частині колишньої Київської Митрополії, належних їй автокефальних прав і привілеїв.

Особливу пошану виявляє Собор до ще живих учасників Собору Відродження УАПЦеркви в 1921-му році, зокрема до особи Первоієрарха УПЦеркви в ЗДА Владики Митрополита Іоана, який, з ласки Божої, ось уже понад 40 років несе тягар єпископського служіння в цій Церкві. Собор просить Господа обдарувати Владику Митрополита Іоана повнотою сил духових і фізичних для дальшого служіння Богові і Його Св. Церкві. Щоб гідно відзначити 40-ліття єпископського служіння Владики Митрополита у нашій Церкві в ЗДА та його труд, відданий на розбудову цієї Церкви, Собор нагороджує Владику Митрополита Іоана титулом „Блаженніший".

Оцінюючи високо працю Владики Архиєпископа Мстислава на становищі довголітнього Голови Консисторії нашої Церкви і, зокрема, визнаючи його великі заслуги для постання Осередку нашої Церкви в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. і поставлення в ньому Церкви - Пам'ятника та заснування при ній Українського Православного Цвинтаря, як рівнож його труд над розбудовою видавничої діяльности й організацію Архіву, Бібліотеки і музею, Собор нагороджує Владику Архиєпископа Мстислава правом ношення на клобуці діямантового хреста.

Оцінюючи високо труд Владики Архиєпископа Володимира, положений ним для добра і збільшення нашої Церкви, зокрема ж його письменницько - наукову працю й збагачення нашої Церкви проповідницьким словом, Собор просить Господа нагородити Владику Архиєпископа Володимира кріпким здоров'ям та продовжити роки його життя для дальшої вельмикорисної праці в Божому Винограднику нашої Церкви.

Маючи на увазі гаряче бажання дітей Українського Народу мати поза Батьківщиною тільки одну Українську Православну Церкву, яка об'єднувала б у вільному світі всіх православних українців, Собор доручає Свящ. Соборові Єпископів нашої Церкви — в першу чергу подбати про об'єднання в ЗДАмериці в одній Церкві існуючі дотепер в цій країні окремі українські православні юрисдикції і, з черги, докладати і надалі якнайбільше старань до дальшого молитовного і організаційного об'єднання в одній Українській Православній Церкві всіх православних українців, у вільному світі сущих.

Собор вітає переведені в цім напрямку наради між Владикою Митрополитом Іоаном і Владикою Архиєпископом Григорієм, а підписаний після цих нарад протокол вважає за добрий почин до об'єднання двох юрисдикцій в одну, згідно з їхніми внутрішніми

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Роковини 22-го Січня в ЗДА

Чимало змінилося в нашому житті від часу, коли вперше житла українських політичних еміґрантів у день 22-го січня, в нечисленних стейтах і містах східнього узбережжя Атлантійського океану, були удекоровані синьо - жовтими прапорами. Цілі дільниці, замешкувані свідомими українцями, аж рябіли тоді від тієї декорації, збуджуючи зацікавлення у прохожих. Тож ця обставина, як бачимо, мала подвійний характер: святочний і пропаґандивний.

Так було в перших роках, а вірніше котрогось одного року, що у великій мірі треба було завдячувати посиленим закликам нашої преси. Але, як звичайно у нас водиться, то був лише солом'яний вогонь. Бо після того з кожним роком така практика почала занепадати, і тепер уже майже зовсім зникла, чи пак вийшла з моди. А шкода, бо з кожним роком зростає число стейтів, у яких губернатори і посадники міст проголошують день 22-го січня українським днем.

Я вважаю, що своєчасні заклики провідних організацій і товариств, спонтанно підтримувати проголошення день 22 січня повинні появлятися масово в пресі. Інакше все наше суспільство стоятиме осторонь - один прапор, що повівати з ратуша, і то завішений чужинцями. Правда, той прапор буде великих розмірів, як і годиться для ратушевої вежі, і буде урочисто врученим делеґацією від громадян даного міста найвищому урядовому достойникові з невідкличним для тієї врочистості „пікчером". Але на тому й кінець. І лише учасники тієї церемонії залишаться дуже вдоволені з тієї, будь-що-будь, історичної події.

Вірю, що ця прагадка нарешті дасть поштовх ближче застановитися над цією проблемою, щоб відповідними заходами ажвити занедбаний вияв святковости і подбати, щоб день 22-го січня увійшов в нашу традицію і назовні. А „батьки народу" мають світити своїм добрим прикладом у першу чергу.

М. Пр.

І. Васильківський

У НЕВПИННІЙ БОРНІ

(УРИВКИ ЗІ СПОГАДІВ)

(11)

З жалем треба сконстатувати, що в цій акції приймав участь і визначний український політик та дипломат О. Шульгин, який різними арґументами, як, наприклад, католицизм, аристократизм, навіть способом життя (Тишкевич був правдоподібно любив справи десь до 10 години), старався переконати наш уряд в потребі відкликати Тишкевича з Парижу. Впрост незрозуміла кампанія проти Тишкевича дістала допомогу в особі М. Василька. Тишкевич нав'язав контакти з знайомими йому політиками, дипломатами та визначними військовими. Він був у добрих відносинах з грецьким делеґатом Венізельосом, впливовим політиком не тільки в Греції, але й в европейській міжполітиці. В італійського делеґата Тіттоні Тишкевичеві вдалося виставитись допомогу 50.000 для галицьких полонених бувших вояків австрійської армії. Нічого подібного не пощастило зробити іншим дипломатам, бо такі акції вдаються тільки на підставі особистих зв'язків і знайомств.

Тишкевич був добре знайомий з маршалом Фошем і шефом його штабу ген. Вейґаном. Більшість своїх знайомств він завдячував клерикальним колам, в яких його і його дружину дуже шанували. Це власне вважали за головний гріх його ворогів в українських колах.

Під час концерту в Парижі знаменитої капелі О. Кошиця, в ложі М. Тишкевича, як українського посла, були гостями ген. Вейґана з дружиною. При відвідинах Фоша в Спа, коли в розмові Тишкевич звернув увагу маршала, що українці б'ються з большевиками хіба найкраще, Фош з захопленням висловився про українську армію.

Зрештою, твердження, що Тишкевич спирався тільки на клерикальних впливах, було неправдиве, бо його особисті знайомі, як лорд Керзон і інші англійці, Камбон, пізніший президент Ради Амбасадорів, який представив кандидатуру Тишкевича в члени дипломатичного товариства, Венізелос, де Монзі, адмірал Деґуї та інші — не були католиками.

М. Тишкевичеві вдалося увійти в контакт з сталевим трестом Смоф і Ко. в справі фінансової допомоги українському урядові на таких самих умовах, які прийняли Латвія та Литва. Пропозиції, які були переслані нашому урядові, відкинено, як невигідні, на думку тодішнього міністра фінансів Барановського. Сьогодні, з далекої перспективи, вже можна тільки дивуватися, що хтось хотів давати нам кредити, а ми в майже безвихідній ситуації вважали їх за невигідні.

Постійні інтриги колишніх членів нашої делеґації проти Тишкевича, одначе, не припинялись. Дійшло до того, що було видруковано пашквіль і розіслано його до багатьох французьких політиків. М. Тишкевич у відповідь на це дістав від Фоша та Пуанкаре в знак пошани їх візитові картки. До цієї акції, на жаль, прикладав руку теж кол. сенатор Шелухин та буковинський діяч Г. Галіп. Член нашої делеґації в Парижі, зрештою дуже заслужений для української справи, як дипломат і політичний письменник, Арнольд Марголін, який в Парижі перейшов на платформу Панейка і був у контакті з царським міністром Маклаковим, теж приклався до кампанії проти Тишкевича.

Арнольд Марголін, син відомого київського фінансиста, власника першого київського акційного товариства судноплавства по Дніпру, був один з небагатьох жидів, які займали визначні становища в українському уряді. В 1918 році у Києві був відомий такий анекдот про Марголіних: „Я поставив ставку на Ніколая ІІ — казав старий Марголін, — мой син Арнольд — на Петлюру. Увидім, кто виграєт!" Одначе Арнольд, який мав бути призначений на становище нашого посла в Лондоні, уже в Парижі, як член паризької делеґації, не причинився до санації тамошніх відносин і щойно згодом, своїми англомовними книжками та виступами, добре заслужився український справі.

Відносини, які були в паризькій делеґації, багато нам зашкодили, але було б смішною переоцінкою, що вони мали рішальний вплив на наше невдачу.

У 1921 році граф Михайло Тишкевич був примушений покинути становище нашого посла, але українська справа тогочасна в Парижі значно краще, ніж у перших фазах Мирової Конференції. При прощальній авдієнції у міністра закордонних справ М. Тишкевич почув від представника французького уряду запевнення, що „визнання самостійности України стане фактом, як тільки територія її буде в руках уряду УНР". Було це майже однозвучне з тим, що рік тому він почув у Лондоні. Коли згадаємо, що в 1919 році ніхто з сильних цього світу навіть не хотів чути про самостійність якоїсь там України, був це успіх, велика частина якого належить М. Тишкевичеві.

Прийшла, одначе, наша проґра, наша армія та уряд були витиснені сильнішим ворогом і опинились на еміґрації.

Згадуючи про своє перебування в Швайцарії, не можу не згадати про особу В. Степанківського, еміґранта з 1907 року, колишнього члена української соціал - демократичної партії, який в часі першої світової війни заснував у Лозанні Українське Пресове Бюро і видавав тижневик „Л'Юкраїн" у французькій мові.

Була це дуже здібна людина, яка добре знала Швайцарію, її політично-господарські відносини, володіла прекрасно французькою, німецькою та англійською мовами. Але... була це людина, яка не перебирала в способах для осягнення своєї мети. Сприяла цьому в часі війни ситуація, коли Швайцарія була центром політичної діяльности двох ворогуючих таборів — Центральних Держав і Антанти.

В. Степанківський мав контакти з посольствами великих держав, але не мав доброї опінії серед членів тих посольств, як також серед швайцарської преси всіх напрямків. Після закінчення війни, коли Швайцарія втратила своє специфічне значення, Степанківський залишився в тій країні, а з часом, у товаристві кол. голови делеґації на берестейській мирові переговори та першого посла України в Німеччині Севрюка, деяких членів паризької делеґації з групи Панейка, співпрацював з бароном М. Васильком, поки цей останній мав вплив і доступ до українських державних фондів. Потім Степанківський зліквідував своє пресове бюро, яке не могло забезпечити можливости існування, одружився із своєю секретаркою-француженкою і виїхав із Швайцарії. Шкода, що змарнувався такий талант.

З РЕЗОЛЮЦІЙ V СОБОРУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗДА

Закінчення зі стор. 2-ої

статутами. Одночасно Собор висловлює Владиці Митрополитові щиру подяку за переведені ним з Владикою Архиєпископом Григорієм розмови й наради.

З радістю вітає Собор постійний розвиток Колегії св. Андрія при Манітобському університеті в Канаді. Зокрема ж Собор радіє розвиткові Теологічного Факультету тієї Колегії, який сьогодні є єдиною в світі вищою українською теологічною православною школою.

Собор звертається з окремим закликом до українських православних родин і гаряче їх просить вирощувати у своїх синів нахил до пастирського служіння та керувати їх до науки в Теологічному Факультеті Колегії св. Андрія у Вінніпегу. Одночасно Собор доручає Консисторії звернути окрему й пильну увагу на конечність збільшення кадрів духовенства нашої Церкви та доручає Консисторії збільшити в її бюджеті суми на стипендії для студентів - теологів, що вчаться в Колегії св. Андрія. При цій нагоді Собор ставить за приклад іншим Українську Православну Лігу в ЗДА, яка створила Стипендійний Фонд ім. Митрополита Іоана, призначений для студентів - теологів.

Стверджуючи спізнення із закінченням будови Церкви-Пам'ятника, до якого довели ті, що спізнилися стати будівничими цього Храму, Собор кличе всіх, що ще не вписані в книгу будівничих Церкви-Пам'ятника, поспішити з щедрою жертвою на закінчення її будови. Одночасно Собор доручає Консисторії Церкви доложити всіх старань, щоб повне закінчення будови наступило найпізніше до липня 1965-го року.

Вислухавши думки ВПреосвященніших Митрополита Іоана і Архиєпископа Володимира про минулорічну приватну поїздку Архиєпископа Мстислава до Европи, під час якої він відвідав центри сучасного християнства в Царгороді й Римі, та пояснення про цю подорож самого Архиєпископа Мстислава, Собор стверджує, що відвідини Владикою Архиєпископом в 1963 році Царгороду й Риму відбулися без відома Собору Єпископів нашої Церкви та проти бажання Владики Митрополита. Проте Собор згоджується з думкою Владики Архиєпископа Володимира, що подорож Архиєпископа Мстислава була повна добрих інтенцій.

Прихиляючись до внеску Архиєпископа Мстислава, Собор уповноважує Митрополита нашої Церкви мати в можливо скорому часі Конференцію Єпископів Об'єднаної Української Православної Церкви і на ній встановити погляд і розуміння подорожі Владики Мстислава до центрів християнства, яку він відбув з його власної ініціятиви. Згадану вище конференцію відбути по змозі до кінця січня 1965 р.

Собор висловлює подяку членам Ради Митрополії і Консисторії, на чолі з її головою Владикою Архиєпископом Мстиславом, за їхню працю для добра нашої Церкви. Окрему подяку Собор висловлює членам Науково - Богословського Інституту нашої Церкви, зокрема ж проф. І. Власовському за труд над закінченням „Історії Української Православної Церкви" та проф. В. Завітневичу за видання друком скарбів українського церковного співу.

Собор висловлює щире признання Головній Управі Об'єднання Сестрицтв нашої Церкви за переведену Управою працю над об'єднанням парафіяльних сестрицтв і скерування їхньої праці на збагачення духових скарбів нашої Церкви.

Вважаючи працю Української Православної Ліґи в ЗДА за вельми корисну для нашої Церкви, Собор кличе отців настоятелів і парафіяльні уряди до всебічної підтримки праці Ліґи й, зокрема, до допомоги в зорганізуванні при кожній парафії відділів Ліґи.

Ствердивши, що в біжучому році певні особи допустилися порушення внутрішнього миру й дисципліни в житті нашої Церкви, Собор вважає, що згадані вище порушення миру й дисципліни були прикрим і шкідливим для Церкви явищем, вину за яке несуть тільки окремі одиниці, з-посеред яких дехто вже виявив свій жаль. Щоб виключити подібні явища в майбутньому, Собор просить Свящ. Собор Єпископів нашої Церкви ліквідувати такі явища в їх зародку, строго при цьому дотримуючись канонів Вселенської Православної Церкви та приписів статуту нашої Церкви.

Собор уважає, що Консисторія нашої Церкви ще не зробила всього, що від неї залежить, щоб стан навчання в наших парафіяльних школах був кращий. У зв'язку з цим, ствердивши позитивні наслідки праці покликаної Консисторією в 1964-му році Комісії для англомовних парафіяльних шкіл релігії (недільна школа), Собор доручає Консисторії зактуалізувати працю і комісії для парафіяльних шкіл українознавства і для цього збільшити в бюджеті 1965 року кредити на потреби освіти.

Ствердивши, що загальним бажанням вірних нашої Церкви є конечність впровадження одностайности в церковних відправах, Собор просить Свящ. Собор Єпископів нашої Церкви вплинути, а Консисторії доручає допильнувати, щоб священики та дяки й диригенти хорів точно дотримувались вказівок і текстів Богослужбових книг і нотних співів, що їх опрацював наш Науково-Богословський Інститут та які для обов'язкового вжитку поблагословив Владика - Митрополит.

Собор кличе вірних Церкви до збагачення себе постійним читанням релігійних видань взагалі, а видань нашої Церкви, зокрема. Отців же настоятелів парафій і парафіяльні уряди Собор зобов'язує пильну увагу звернути на поширення видань нашої Церкви серед членів їхніх парафій та на збільшення числа передплатників та читачів „Українського Православного Слова".

Собор зобов'язує Раду Митрополії і Консисторію допильнувати, щоб до кінця грудня 1965 року внутрішні статути парафій були узгіднені з основними приписами статуту нашої Церкви.

Собор вважає, що сесії Собору Єпископів нашої Церкви повинні відбуватися щонайменше раз у році, в термінах, що їх буде визначувати Митрополит Церкви.

Собор Єпископів нашої Церкви обов'язково, щонайменше раз у році, має скликати духовні конференції з духовенством нашої Церкви.

Собор кличе наші парафії подбати про краще матеріяльне забезпечення своїх священиків, зокрема ж тих, що мають родини й зобов'язані вчити своїх дітей у вищих школах.

Собор доручає Раді Митрополії і Консисторії використати всі доступні їм статутові засоби, щоб участь в потребах цілої Церкви брали всі парафії, а не тільки їх частина. Окрім того Собор доручає Раді Митрополії й Консисторії всебічно обміркувати і вирішити доцільність дальшої обслуги так званих „місійних парафій".

Собор зобов'язує отців настоятелів виявити своїм вірним велику вагу Однодоларового Фонду. Одночасно Собор накладає на парафіяльні уряди обов'язок своєчасно збирати від усіх родин - членів парафії складку на Однодоларовий Фонд і найпізніше до кінця грудня кожного року пересилати зібрані складки Консисторії.

Собор доручає Консисторії подавати систематично в „Укр. Прав. Слові" списки тих парафій, які своїм ставленням до загальних завдань і потреб Церкви можуть бути прикладом для інших.

Собор пригадує, що до категорії обов'язкових щорічних складок на бюджет Церкви належать складки від духовенства і парафій на Дієцезіяльний і Однодоларовий фонди та складки від священиків й ний і Однодоляровий фонди Духовенства нашої Церкви. Окрім того, до категорії обов'язкових збірок належить фінансовий плян на фонд Церкви - Пам'ятника, що його схвалив Собор Церкви у 1961-му році.

Собор накладає на парафії невідкличний обов'язок, а саме: починаючи від січня 1965 року, всі парафії нашої Церкви обов'язані розпочати систематичну вплату за своїх священиків належну від парафій частину складок на „Сошел Секюріті", „Блю Крос" і „Блю Шилд".

Собор, вважаючи за доцільне й корисне уважно і завчасу, а не перед самим наступним Собором, переглянути теперішній статут нашої Церкви, — доручає Раді Митрополії покликати на її найближчій сесії Статутову Комісію в новому складі й зобов'язати її уважно переглянути тепер обов'язуючий статут Церкви і, вразі потреби, запропонувати необхідні в ньому зміни й додатки. Запропоновані Статутовою Комісією зміни і додатки до статуту Церкви парафії повинні розглянути на загальних зборах членів парафій, які покликані висловити свою думку щодо тих пропозицій.

Собор вважає за потрібне й корисне мати одностайну форму церковних священичих облачень і духовного одягу священиків (ряс - реверенд), які відповідали б українській церковно - національній традиції. Остаточне рішення в цій, на думку Собору, важливій справі належить до Свящ. Собору Єпископів нашої Церкви.

Собор висловлює подяку Голові Передсоборної Комісії Впреп. о. Протопресв. І. Савчукові і її членам за їхню працю для цього Собору.

Собор висловлює окрему щиру подяку членам Контрольної Комісії за їхню працю між Соборами та на її внесок приймає до затверджуючого відома перевірені Комісією фінансові справоздання Консисторії за час від 1 листопада 1961 року до 1 жовтня 1964 року включно.

Учасники Собору складають парафії Успіння Пресв. Богородиці в Честер, Па., її настоятелеві Впр. о. митроф. прот. О. Мициковві, членам парафіяльного уряду, сестрицтву та управі Українсько - Американського Дому в Честері свою щиру подяку за їхній труд і гарну гостину, яку вони всі виявили під час Собору до його учасників.

Учасники - члени Собору стверджують, що цьогорічний Собор нашої Церкви відбувся при загальному розумінні його членами ваги рішень цього Собору для майбутнього нашої Церкви. З великою радістю члени Собору стверджують, що закінчено праці Собору в мирі й любові, які довели до ще міцнішого об'єднання Єпископату, Духовенства та Мирян нашої Церкви, Богові на славу, а побожним людям на душевний пожиток.

ПАМ'ЯТІ ІНЖ. ЯРОСЛАВА ҐУЗАРА

В першу річницю смерти тяжко погодитися з думкою, що 2-го грудня 1963 р. не стало між нами бойового старшини-гармаша, відважного і хороброго вояка УСС та співучасника визвольних наших змагань.

Ця згадка-спомин замість галузки червоної калини на могилу св. п. інж. Ярослава Гузара.

Покійний був нащадком знатньої родини Гузарів, яка видала цілий ряд визначних і провідних громадян на землях Галицької Волости.

Бл. п. Ярослав був сином нотара в Галичині. Гімназію кінчив у Станиславові. По іспиті зрілости у Відні 1915 р. опинився в рядах УСС, а опісля перенесений до гарматнього полку під командою сот. Ярослава Воєвідки.

Після розвалу Австрії в 1918 р. як старшина-четар зголосився до Укр. Гол. Армії, і був приділений до 3-го гарм. полку сот. Ю. Шепаровича, перебував на фронті в частих боях під Львовом, та в Чортківській протофензиві, а відтак в другій половині 1919 р. в частих боях з московськими комуністами на Великій Україні.

В часі військової служби був уважливий і товариський до підчинених йому гармашів, вирозумілий та повний до них любови.

Стрілецтво за це його шанувало, поважало й любило. Кожний стрілець відчував, що св. п. Ярослав був не тільки взірцевим бойовим старшиною, але був також повноварітним громадянином-соборником.

На Україні в боях стратив він свого брата Олександра.

Чи під час запеклих боїв, чи в чотирокутнику смерти був він бадьорий, життєрадісний, а це все уділялося його окруженню. Навіть у фронтовій полосі він потрафив зорганізувати хор та театральний гурток, уладжував концерти, в яких сам акомпаньював і співав.

Покійний по повороті з України в 1920 р. виїхав до Відня на торговельні студії, які з дипломом інж. закінчив в 1925 р.

Вернувшися до Галича, кинувся у вир кооперативного життя. У своїй посілості власним коштом організував складницю споживчих товарів для обслуги сільських кооператив у Галицькому районі. Сам був керівником й робітником, вишколюючи рівночасно молодих майбутніх кооператорів.

В 1926 р. одружився з Ростиславою, донькою бл. п. о. Луки Демчука, довголітнього пароха в Кальнім коло Поморян. Небавом покликали його до Укр. Земельного Банку у

сл. п. інж. Ярослав Гузар

Львові на пост книговода, де він працює до вибуху другої світової війни. У Львові включився до праці в різних організаціях: „Молода Громада", „Дім Інвалідів", „Сурма", „Рідна Школа", „Кр. Кред. Т-во", де був членом Надзірної Ради аж до приходу большевиків. В часі еміграції як співтворець мистецької групи „Муза" влаштував понад 100 концертів у тодішніх зонах франц., англ., і амер. в Австрії.

По приїзді до Ню Йорку став членом-основником хору „Думка", в якому займав становище скарбника, архіваря, а відтак члена Контрольної Комісії. Крім вище згаданого був діяльним членом різних громадських установ. Останній етап по довгій, а так багатій змістом життєвій мандрівці до наміченої мети — до Самостійної Укр. Держави, закінчив 2-го грудня 1963 р. в Дітройті в домі своєї дочки Марти, замужньої Василькевич.

Відійшла від нас людина добра, культурна, працьовита і товариська,душа його ясна, очі добрі, предобрі. В часі відвідин вносив з собою рівночасно веселість і цілий дім перетворювався в одно серце, в одну душу.

Нині його душа живе новим райським життям, де нема ні смерти, ні сліз, ні терпінь. На це заслужив він перед Богом, якому віддав на службу свого сина-одинака Любомира.

Спи, Дорогий Славцю, спи,
Про долю-волю України сни.

Ми Тебе ніколи не забудемо.

П. П.

Український Літературно-Мистецький Клюб

● З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 4 грудня ц.р. відбудеться фортепіяновий речітал 11-річного пяніста Тараса Шкварка, учня пані Таїси Богданської з Українського Музичного Інституту в Нюарку. У програмі твори Баха, Варвінського, Бетговена, Косенка, Любарського, Шумана і Фоменка. Початок о год. 8 веч.

● Командантом бельгійських паращутистів в Конго був 50-річний полковник Шарль Льорент. Для переведення парашутної операції в Конго задля рятування тамошніх европейців і американців від загину з рук озвірілих чорних повстанців бельгійці вишукали спеціяльно такого старшину, який знав конголійський терен та відзначався одночасно рішучістю і тактовністю.

Зустріч предсідника УНСоюзу п. Йосипа Лисогора з українською громадою Фініксу

6-го жовтня, в залі Укр.-католицької церкви відбулась зустріч предсідника УНСоюзу і віце-президента УККА п. Йосипа Лисогора з членством УНСоюзу та запрошеними гістьми. По проведеній молитві гостя привітав о. парох М. Горошко. З черги привітали п. Йосипа Лисогора голова 488 Відділу УНС п. Михайло Винничук та голова Відділу УККА п. інж. Володимир Чопівський. Пан М. Винничок просив головного предсідника з'ясувати організаційні справи УНС, української спільноти в Америці та справу допомоги визвольній боротьбі України.

П. Йосип Лисогір доповідав, що УНСоюз росте щодо членства та майна, щороку організується коло 4 тисячі нових членів. Помимо песимізму і нарікань деяких людей, що ми асимілюємося, то ми ростем, а свідком цього є будова десяток нових шкіл, церков і семінарії, що коштують нераз по кілька мільйонів долярів (школа св. Юра в Ню Йорку, укр. кат. катедра у Філядельфії). В тім кориснім ділі багато допомагає позичками У. Н. Союз.

Щодо визвольної справи, то доповідач згадав, що українці в ЗДА останнім часом добились небувалих успіхів. Одним з цих досягнень є щорічне святкування української державности 22-го Січня Конгресом ЗДА. Найбільшою подією без сумніву був стотисячний здвиг на відслоненні пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. Порядок і дисципліна в поході, культура і спокій наших людей у готелях піднесли престиж українців в очах Америки. П. Предсідник У. Н. Союзу просив присутніх, котрі знають англійську мову, щоб писали листи до сенаторів, конґресменів та журналів в справі України та всіх акцій, що їх переводить УККА. Пан Лисогір заторкнув справу УНСоюзу та просив присутніх щороку жертвувати 10 дол. на УНФонд та фінансово піддержати УККА.

Місто Фінікс має теплий і сухий клімат, котрий дуже помагає на астму та артретизм. Багато наших людей на півночі та сході могли б тут продовжити своє життя та творити. Треба б побудувати старечий дім з лікарською опікою. Минулого року, о. парох Михайло Горошко зреферував цю справу перед проводом УНСоюзу. Пан Лисогір повідомив, що вже від 6 місяців робляться відповідні заходи в тій справі.

Після скромної перекуски та відспівання національного гимну закінчено цю милу зустріч. При тій нагоді хочу ще згадати, — українська громада міста Фініксу вдячна У. Н. Союзові за видання англомовної енциклопедії про Україну, котра принесе користь визвольній справі.

Ми щиро дякуємо УККА, КПШ, зокрема панам Добрянському, Й. Лисогорові, Ст. Смаль-Стоцькому та Яр. Падохові за такий великий труд в успішнім завершенні та переведенні відслонення пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні. Нам треба шанувати наших провідників, котрі вибрані народом і працюють для народу.

Д. Владимір

35-ліття Т-ва Українсько-Американських Горожанок у Філядельфії, Па.

Товариство Українсько-Американських Горожанок, яке пізніше стало членом Союза Українок Америки, 41-ий Відділ, — 29-го вересня відзначило 35-ліття свого існування.

Імпрезу відкрила гол. А. Банах, яка передала провід пані О. Штогрин. Пані Штогрин виголосила реферат про діяльність цього Т-ва, як його довголітня голова.

Т-во У. А. Горожанок засновано в 1929 р. для піддержки Народного Дому. Та воно поширило свою діяльність, беручи повну участь у житті і праці філядельфійської громади. В товаристві гуртувались молоді, свідомі жінки, і воно влаштовувало імпрези, переводило збірки. Зібраних грошей не задержувано в касі, а розділювано на різні народні потреби.

Заходами Т-ва Горожанок зорганізовано і фінансовано першу школу навчання укр. мови, зорганізовано і піддержувано першу укр. радіопрограму, дальше підтримувало воно УКК, Сиротинець, Дім Старців, Дівочу Школу на Факс Чейс, допомагало Карпатській Україні та брало участь в різних діях громади.

Т-во Горожанок мало зв'язки з краєм з рідними установами, які звертались за допомогою. Кожного року сотні долярів відсилали до краю для Просвіти, Рідної Школи, політичних в'язнів, жертвам пацифікації, для О. Кобилянської, на прес фонд „Жінки", „Жіночої Долі" та інші добродійні цілі в рідному краю.

Коли прийшла війна, і зв'язки з краєм перервались, Т-во Горожанок звернуло свою діяльність на піддержку воєнних змагань Америки.

Після закінчення війни Т-во Горожанок звернуло свої сили і працю на допомогу скитальцям, співпрацюючи з місцевим Допомоговим Комітетом при висилці пачок з поживою до таборів і переводячи збірки на цю ціль. Жертви з каси, коляда, принагідні збірки дали кілька тисяч долярів на працю ЗУАДК-у.

Розвинено в Т-ві і культурно - освітню працю. Часто відбувались реферати, які звичайно виготовляла п. Штогрин. Вони стягали більше число членок і гостей з інших товариств.

З сотні активних колись членок остала тільки мала горстка, яка піддержує традицію Т-ва У. А. Горожанок. Про тих, що відійшли назавжди або відсунулись знеможені, треба сказати, що проробили велику роботу і виконали свої обов'язки жінки-громадянки повністю.

Програма Свята не була довга, але задовільна. Після реферату слідувала рецитація поеми Лесі Українки у виконанні панни Христі Озарків. Від Централі СУА вітало Т-во п. Лотоцька, від Окр. Ради — М. Пашук, 42 Відд. — А. Бойко, 48 Відд. — М. Бабяк, 10 Відд. — Н. Лопатинська, 20 Відд. М. Чайківська. Письмові привіти прийшли з Честеру і Вілмінгтону.

Довголітня членка Т-ва Укр. Амер. Горожанок.

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього СИНА і БРАТА

бл. п. Мирона Е. Отрона

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

ЗА УПОКІЙ ЙОГО ДУШІ

в суботу рано, 5-го грудня 1964 року

в українській католицькій церкві Св. МАРІЇ в НЮ БРАНСВІКУ, Н. Дж.

МАМА, ТАТО і БРАТ

†

Ділимося боляче сумною вісткою з Рідними, Приятелями, Колегами, Знайомими та всім Українським Громадянством, що дня 25-го листопада 1964 р. в Лондоні, Англія, після довгої та важкої недуги відійшов у Вічність на 62-му році трудолюбивого життя наш Незабутній БРАТ, ДЯДЬКО і ПЛЕМІННИК

СВ. П. ДИПЛ. ІНЖ.

БОГДАН СТИСЛОВСЬКИЙ

б. учасник Визвольної Боротьби України в радах Леґіону УСС і УГА, учасник боїв за Львів, абсольвент, відтак асистент Політехніки в Данціґу-Лянгфур, спеціяліст-урбаніст, відомий громадський діяч в Краю та на еміґрації.

Похорон відбувся у Лондоні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Безмірним горем прибиті:

СОФІЯ КОРОЛЮК — сестра з родиною

Нюйоркська Союзова Округа відбула організаційні збори

Закінчення зі стор. 1-ої

ла досі союзовим справам й тепер повинна використати останні тижні року, щоб відробити занедбання. Довкруги цього питання переведено ширшу дискусію, в якій забирали голос пп. П. Кучма, кол. головний контролер, д-р В. Палідвор, головна радна М. Демидчук, радн. М. Шпитко, В. Ковальчук, інсп. І. Василишин, д-р О. Соколишин й інші. Д-р Соколишин, організаційний референт Округи, і її голова адв. Флис подали до відома приявних відділових секретарів, що вони щотижня будуть їх інформувати телефоном і листами про стан змагання місцевої округи та участи в них кожного Відділу, щоб заохотити усі Відділи до максимальних зусиль упродовж місяця грудня, щоб допомогти УНСоюзові розбудуватися та придбати для кожного ювілейну союзову почесну відзнаку. На зборах обговорювано час і програму чергових зборів Округи. Гол. секретар запропонував пов'язати ділові збори з панелями, які з'ясовували б цікаві і не менш корисні для союзових діячів проблеми з поля життєвого забезпечення й при цьому товарисько наближували б союзових діячів міста й околиці. Порушено також питання спільних прогулянок, відвідин Союзівки, коротких вишкільних курсів і ін., згідно з пропозицією д-ра О. Соколишина. Інсп. І. Василишин ширше обґрунтовував конечність товариського співжиття місцевих Відділів і їх членів й при цьому запросив приявних і всі місцеві Відділи на бенкет з нагоди 45-річчя та видання друком історії Товариства „Свобода", 194 Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, який відбудеться в суботу 12 грудня 1964 р. в залі Народного Дому. На зборах роздано Відділам книжку карикатур Едварда Козака (ЕКА) п. н. „Старий побут і нові часи", видання УНСоюзу, яку можна безплатно замовляти в головній канцелярії або в секретарів УНСоюзу.

У Канаді вийшов найменший розміром „Кобзар"

Торонто. — З ініціятиви Управи Українського Культурного Фонду. ім. Т. Шевченка, під патронатом Комітету Українців Канади, тут випущено, мабуть, найменший з дотепер за кордоном видань „Кобзар" Тараса Шевченка. Це друкована на гарному папері на 32 стор., 63x50 мм вибірка з поезій Тараса Шевченка, під титульною назвою „Малий Кобзар"; над написом репродуковано постать Т. Шевченка з пам'ятника у Вашингтоні. На звороті обкладинки намальовано скручений аркуш паперу, оповитий гілкою з листями. До збірочки, що розміром дещо більша від сірникової коробки, ввійшли такі поезії: „Мені однаково", „Заповіт", „Суботів", „І мертвим, і живим"... та два „Давидові псальми". На першій сторінці репродуковано портретик Тараса Шевченка у молодому віці й позначено рік видання — 1964. На жаль, не зазначено ні місця видання, ані видавця. „Малий Кобзар" розповсюджується добровільно між громадянами, зокрема під церквами в Торонті, з датком не нижче 25 центів. Прибуток призначений на Український Культурний Фонд ім. Тараса Шевченка. Як розповідають очевидці, українці масово розкуповують це естетичне пам'яткове видання.

Спорт

редагує В. СОХАН

ВІСТІ З КЛІВЛЕНДУ

Після перемоги футболістів „Львова" над Кікерсами 2:0 (голі Пискара й О. Вербиниця) здавалося, що наша дружина скинула з себе поразницький комплекс. На жаль, прийшло гірке розчарування: змагання проти Акрону на власному грищі програно 1:5 (1:1). За більшістю наших футболістів треба було направду ноги (їхні) носити — через кондиційні недомагання (Флореску), або забави під власними воротами не менше, ніж три голі були „власного виробу". Який глузд має в таких умовах одчайдушний старт і контузії інших змагунів (Каліш) — чи спроваджування скріплень? Спроваджений Попович був дуже добрий, але... до нього треба спровадити ще шістьох-сімох змагунів... Хай ці терпкі слова виявлять, куди наші футболісти докотилися своєю нехіттю до праці над собою — тренінґу. Єдині ворота здобув В. Вербинець.

Цими змаганнями „Львів" замкнув не тільки сезон, але й... дорогу для свого авансу до вищої кляси.

Відбиванкарі „Львова" мають змогу звернути на себе увагу симпатиків у зимовому сезоні. Чи зуміють знайти стежку до днів слави з-перед кількох літ, коли „Львів" був чемпіоном Аматорської Атлетичної Юнії на Клівленд і Приозерну Смугу Ірі?.... Важаючі грати в відбиванковій дружині „Львова" можуть зголоситися на тренінгах, які відбуваються щовівтірка й щоп'ятниці в залі Меррик Гавз, о год. 8.30 вечером починаючи.

Шахісти УАСК „Львів", яких веде відомий спортсмен і футбольний суддя — Євген Коссак, після двох літ перерви, вернулися знову до найвищої кляси Клівленду.

Ювілейні святкування (15-річчя) „Львова" з уваги на жалобу по сл. п. полк. А. Мельникові, відкликано. Плянований бенкет із забавою відбудеться в тих самих годинах (бенкет — о год. 7-ій, забава — о год. 9-ій) і в тому самому місці (Народний Дім, при В. 14-ій вул.) в суботу, 23 січня 1965.

Сумівська „Скала", друга спортова одиниця Клівленду, після серії невдач нарешті добилася нирішеної 2:2 (0:1) проти футболістів „Джермен Кікерс" Ворота для українців здобули Славко Краснянський і балетмайстер Віктор Богуславський.

Товариські змагання „Скали" проти СУМА „Київ" — Рочестер закінчилися перемогою гостей у відношенні 1:3 (0:2). Рочестерці панували в першій половині кондиційно, зате клівлендці, скріплені чотирма позиками „Львова" (брати Вербиниці й Добрянські) мали в другій частині більше підворітних шанс (Краснянський, О. Вербинець). Єдині ворота для Клівленду здобув Олег Вербинець, вирівнюючи тим змагання... з самим собою: в першій половині цей самий змагун підворітною забавою допоміг гостям здобути одного з трьох їхніх ґолів.

Від 11-го жовтня в Клівленді існує Карпатський Лещетарський Клюб. Загальні збори в одному з репрезентаційних готелів Клівленду з 26 риявних обрано провід нової — третьої на терені нашого міста — спортової одиниці, який очолюють: Зенон Кассараба (голова), д-р Мирослав Орловський (містоголова) і Мотря Грушкевич (секретарка). Як нас інформують, новий спортовий клюб — згідно з назвою — буде займатися виключно лещетарським спортом.

О. Гайський

P.S.

У своїй останній кореспонденції з Клівленду я помилково подав, що в фіналі українських тенісових чемпіонатів перед двома роками були, як і цього року, брати Попелі. Насправді тоді в фіналі були Юрій Попель і Віктор Лютий.

НОВИЙ УСПІХ МОЛОДОГО УКРАЇНСЬКОГО ШАХІСТА

В шаховому турнірі за індивідуальну першість стейту Ілиной, який відбувся вкінці жовтня і на початку листопада в Шикаґо, здобув гарний осяг молодий надійний шахіст УАСТ „Леви", Осип Пундій. Він зайняв у кінцевому точкуванні друге місце з точками 7:1 за литовцем Тавтвайсасом, який мав разом 8:0 точок. Осип Пундій був одиноким українцем, який брав участь у турнірі й осяг його треба вважати великим успіхом, коли він зумів випередити таких відомих шахістів, як братів Сендрін, чи Тумса. В минулому році цей український шахіст здобув друге місце у першостях Шикаґа, маючи рівне число точок із чемпіоном. Минулорічний і цьогорічний турніри, в яких пописався Осип Пундій, відбувалися швайцарською системою і в них грали чільні шахісти Шикаґа і стейту.

М. Головатий

У ВІДБИВАНЦІ НА СОЮЗІВЦІ ПОПИСАЛАСЯ МОЛОДЬ

У відбиванкових змаганнях за Чашу Союзівки, які відбулися перед тижнем, взяли участь лише три дружини жінок. Це число, як на активний досі у відбиванці Схід, можна б назвати невдачею. Але песимізм організаторів турніру розвіявся з ходом змагань жіночого турніру, коли участь молодих змагунок була для всіх потіхою і давала надії на краще завтра.

Пластунки з Торонта, які приїхали під проводом виорядниці Христі Волицької та під опікою мґр Володимира Кузя, були наймолодшою дружиною. Вони показали, чого можна добитися інтенсивними і систематичними тренінґами, які переводить з ними тренер Володимир Сточанський. Ця молоденька дружина доказує вже володінням м'яча і тактикою, що при відповідній праці та опіці над спортовою молоддю ми можемо мати дружини, і то не лише у відбиванці, якими можна пописуватися і здобувати гарні осяги.

Другою молодою дружиною були студентки з Ньюарку, відбиванкарки „Чорноморської Січі", над грою яких багато трудиться їх тренер та опікун Адріян Лапичак. Ця дружина грала на Союзівці в неповному складі, але і в цім складі показала, що їх праця не йде намарно. „Чорноморська Січ" заграла дуже гарний другий сет у зустрічі з „Довбушем".

Третій учасник, кількакратний переможець українських турнірів дружина „Довбуша" з Ню Гейвену не мала теж повного складу. Але завдяки „довбушанкам" турнір мав показову гру в їх змаганнях з пластунками. Два перші сети цієї зустрічі дали усім посмак відбиванки на високому рівні з викінчуванням стинками акцій обидвох сторін.

Пластунки — чемпіони, які здобули Чашу „Союзівки", грали в такому складі: Х. Томків (капітан), Х. Еліяшевська, Х. Волицька, В. Маланчій, Л. Сиротинська, Н. Зубик, Л. Еліяшевська і М. Тарнавська.

Склад „Довбуша": З. Снігурович (капітан), М. Антонишин, В. Ширай (ланкова). Ліда Бойко Ляля Бойко М. Маковська.

Склад „Чорноморської Січі": Б. Сигалів (капітан), Г. Сплавник, М. Гарматій, Х. Смішкевич, З. Бекесевич, М. Боровик і О. Бук.

Поодинокі вислідн змагань:

Пласт, Торонто — „Чорноморська Січ" 3:0 (15:7, 15:0, 15:5) „Чорноморська Січ" — „Довбуш" 0:3 (2:15, 7:15, 4:15) Пласт, Торонто — „Довбуш" 2:1 (15:10, 15:6, 2:15)

Провід турніру був у руках ланкового і містоголови СУАСТ-Схід д-ра М. Снігуровича, а секретарював на турнірі Б. Антонишин. Суддювали: А. Лапичак (гол. суддя), д-р М. Снігурович і В. Сохан.

Адміністрація Союзівки вже по-традиції подбала про все для успішного проведення турніру, починаючи від шкільної залі на змагання, а кінчаючи на найменших — деталях вигідного побуту учасників на гостинній Союзівці.

До конкуренції чоловіків у грах за Чашу Союзівки були зголошені дві дружини, але прибули лише відбиванкарі Української Централі з Пасейку і їм признано першість і чашу без гри. Відсутнім дружинам чоловіків і жінок варто подати за приклад молоденьких пластунок, які не жаліли часу і труду, щоб приїхати на змагання з Торонта. Про цих пластунок треба з признанням сказати словами з історії Риму: „прибули, побачили і перемогли".

в. с.

„ЛЕВИ" ВІДПАЛИ ВІД ГОР ЗА АМАТОРСЬКУ ЧАШУ ЗДА

„Леви" — „Ганза" 1:6

Шикаґо, 22-го листопада. — Аматорська (резервова) дружина „Левів" потерпіла поразку вже в перших змаганнях за Аматорську Чашу ЗДА. У складі „Левів" не було Ноги, Грушецького, Бульби, Р. Батисти і Діяза, які є професійними змагунами. Бракувало теж Крата і Дижурка, отже разом 8 кращих змагунів. Від дружини в складі: О. Банах, А. Еліяшевський — З. Форович, А. Скороход Ц І. Полюхович — В. Мишалів, І. Лоско — Ю. Витанович — А. Козій — М. Дахнівський — О. Хринівський і Ю. Шиманський, важко було сподіватися перемоги. Цією програною „Леви" були виеліміновані від дальших гор за Аматорську Чашу. Одинокі ворота для „Левів" здобув Іван Лоско.

В наслідок зимної погоди були відкликані змагання юнаків „Леви" — „Вісла", які перенесено на наступну неділю.

Петро Головатий

Лариса Латиніна (дівоче прізвище Дирій), чемпіонка гімнастики України і СССР, яка здобула цілий ряд медаль вже на трьох Олімпійських Ігрищах, говорить вже про пляни на наступні Ігрища, які відбудуться у 1968 році в Мехіко. Вона передбачує великий ріст популярности і разом з ним майстерности гімнастики. Її мрією є вишколити молодих гімнасток України, які могли б виступати на Ігрищах у Мехіко. Найбільш здібними і надійними її ученицями є дві молоді українки Лідія Лабунець і Тетяна Паламарчук.

НОВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В САЙГОНІ

В столиці Південного В'єтнаму Сайґоні відбулися недавно нові студентські демонстрації спрямовані проти режиму прем'єра Тран Ван Гуонґа. На фото: сайґонська поліція намагається схопити одного з демонстрантів, що обкидував поліцистів камінням.

Мають подешевшати телефонічні розмови на дальшу віддаль

Вашингтон. — Федеральна Комунікаційна Комісія вирішила 25-го листопада, щоб із днем 1-го лютого 1965 зменшити оплати за телефонічні розмови на дальшу віддаль у вечірніх годинах та в суботи й неділі. Це зменшення цін на телефонічні розмови заощадить американцям коло $ 75 мільйонів річно, а можливо й більше, коли люди будуть більше телефонувати внаслідок зменшення оплат. При кінці 1965 року будуть зменшені ціни за телефонічні розмови для самих тільки бизнесменів і професіоналістів, і це дасть їм ощадности на $ 25 мільйонів. Але це зменшення цін на телефонічні розмови відноситиметься тільки до розмов на дальшу віддаль у двох різних стейтах, бо Федеральна Комунікаційна Комісія вирішує справу оплат між різними стейтами. Справу оплат в стейтах вирішують Стейтові Комісії Публічної Служби. Ця Комісія в нюйоркському стейті заявила, що вона домагатиметься, щоб Нюйоркський Телефон зменшив оплати за дальші телефонічні розмови на терені стейту. Дешевші оплати будуть після 8-ої години ввечері до 4:30 перед полуднем. (Тепер від 9-ої год. ввечері). Теперішні однодолярові оплати поширені будуть і на неділю; $ 1.75-долярові оплати зменшені будуть до $1.50.

Збори Відділів Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 6-го ГРУДНЯ 1964 р.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 39 Відд. в год. 3-ій по пол. в залі УН-Дому. Побір вкладок в суботу 5 грудня від год. 7-10 веч. і в неділю 6-го від 12-3 по пол. — Управа.

НЕДІЛЯ, 13-го ГРУДНЯ 1964 р.

GARY, Ind. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 100 Відд. в год. 2-ій по пол. під ч. 5525 Jackson St. Проситься членство прибути. Є важні справи до вирішення. — Управа Відд.

НЕДІЛЯ, 20-го ГРУДНЯ 1964 р.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. Річні загальні збори Б-ва св. о. Николая — 13 Відд. о 2-ій год. по пол. в Укр. Клюбі в Вотервліт. На зборах відбудеться вибір нової управи. Проситься членство обо'язково прибути. — І. Карабін, секр.

Посмертні згадки

БАБІЙ' ВАСИЛЬ, довголітній член Т-ва Запорозька Січ — 367 Відд. УНС в Рочестер, Н. Й., помер 8 листопада 1964 р. Покійний нар. 30 березня 1892 р. в Мостиці, Калуш, Зах. Україна. До Т-ва і УНСоюзу вступив в жовтні 1924 р. де займав різні пости в Управі Відділу. Був совісним і активним членом. Полишив в глибокому смутку дружину Марію, двох синів Василя і Павла, дочку Марію, 3 сестри в Україні і 15 внуків. Похорон відбувся 12 листопада ц. р. з пох. заведення до церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Голі Сепалкер при участі родини, знайомих, сусідів й членів Т-ва.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Попович, секр.

АТАНАС ЛІПЦАН, довголітній член Т-ва „Любов" — 370 Відділ УНС в Ню Гейвен, Конн., помер нагло від удару серця 1 вересня 1964 р. в Норт Гейвен, Конн. на 76-му році життя. Покійний нар. 6 листопада 1888 р. в с. Торське, пов. Заліщики, Україна. До ЗДА прибув 1909 р., а членом УНСоюзу став 1919 р. Був активним членом української громади та в молодших літах належав до церковного хору при укр. греко-кат. церкві св. Михаїла. Залишив в смутку дружину Анастасію, синів Івана і Михайла, 6 внуків та правнука. Похорон відбувся при чисельній участі місцевих громадян, головно членів союзової родини до церкви св. Михаїла, а звідтіль на цвинтар св. Лаврентія у Вест Гейвен, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Уряд 370 Відділу УНС

ПЕТРО КОСТЕЦЬКИЙ, член Т-ва ім. Євгена Коновальця — 238 Відд. УНС в Бостоні, Масс., помер 28 жовтня 1964 р. на 76-му році життя. Покійний походив з Озірної, пов. Зборів, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Марію з дому Давискибу та українську громаду, в якій був активним громадянином. Похорони відбулися з української католицької церкви Серця Ісусового на цвинтар Гора Надії в Рослідейл, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна Ремик, секр.

СТЕПАН МИЛЕНЕВИЧ, член Б-ва св. Йосафата — 217 Відділ УНСоюзу в Рочестер, Н. Й., помер 10 листопада 1964 р. проживши 50 р. Походив з с. Надіїв, пов. Долина, Зах. Україна. До ЗДА прибув після другої світової війни і зараз вступив до УНСоюзу. Полишив в смутку дружину Катерину, доньку Марію, сина Василя який служить в американському летунстві, брата Антона та брата і сестру в Україні. Похорон відбувся 14-го листопада ц. р. з церкви Св. Богоявлення, при участі родини і членів Б-ва. Тіло Покійного поховано на Holy Sepulchre Cemetery.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Колданський, секр.

ТАРЗАН, ч. 5347. Несподіванка!

Впевнений в тому, що його вороги були вже поза печерою, Адам Стовн зігнувся, щоб піднести папери про власність теренів,

Але він нагло заскочений з засідки постаттю-паном джунглів дикою людиною зі сталевими мускулами.